

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΝΕΑΣ ΔΟΜΗΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

A. Εισαγωγή

Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια, οι φωνές που ακούγονται για μία νέα δομή στο επαγγελματικό ποδόσφαιρο, είναι και πιο συχνές και πιο δυνατές. Είναι επίσης δεδομένο ότι ο φίλαθλος κόσμος, η Πολιτεία, οι υπερεθνικές Ομοσπονδίες (FIFA - UEFA), οι συνεργαζόμενοι φορείς με την Λίγκα (χορηγοί, κάτοχοι τηλεοπτικών και εμπορικών δικαιωμάτων κλπ.), επιθυμούν κάτι νέο, διαφορετικό και ένα ποδόσφαιρο, στο οποίο θα επιβάλλονται και θα εφαρμόζονται κανόνες, που στόχο θα έχουν τη βελτίωση της εικόνας του αθλήματος, τη βελτίωση του προϊόντος από καθαρή τεχνοκρατική αντίληψη, την αύξηση της ανταγωνιστικότητας, την προσπάθεια να εμπεδωθεί η εμπιστοσύνη του φίλαθλου κόσμου στις δομές που καθορίζουν τις τύχες του αθλήματος, την προσπάθεια επανόδου των φιλάθλων στα γήπεδα, την ίση μεταχείριση όλων των ομάδων και γενικότερα την επιβολή μίας συμφωνίας, την οποία θα συνυπογράψουν όλοι οι φορείς του αθλήματος και η οποία θα θέσει τις βάσεις για τον έλεγχο του αθλήματος, βασιζόμενη στις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας, έτσι ώστε να σταματήσουν τα φαινόμενα απαξίωσης και ευτελισμού του αθλήματος.

Κατά την τελευταία περίοδο το ελληνικό ποδόσφαιρο εισήλθε σε μία κρίσιμη καμπή της σύγχρονης ιστορίας του, καθώς οι μακροχρόνιες παθογένειες του χώρου σε συνδυασμό με την κρίση στην οικονομία το έχουν οδηγήσει στη σημερινή κατάσταση. Παρόλο που στις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας οι αγωνιστικές και οικονομικές συνθήκες ήταν ιδανικές (κατάκτηση EURO, συμμετοχή 3 ομάδων στο UEFA Champions League και συνολικά 6 ομάδων στις Ευρωπαϊκές διοργανώσεις, νέες αθλητικές εγκαταστάσεις ως κληρονομιά από τους Ολυμπιακούς Αγώνες, δημιουργία Super League, είσοδος στο ΕΥΡΩ, ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, αύξηση του ΑΕΠ κλπ.), δυστυχώς, δεν πάρθηκαν οι κατάλληλες αποφάσεις και δεν έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες για την περαιτέρω ανάπτυξη και εκτόξευση του ελληνικού ποδοσφαίρου.

Ενδογενείς και εξωγενείς παράγοντες έχουν οδηγήσει το ελληνικό ποδόσφαιρο στη σημερινή μορφή. Η γενικότερη οικονομική κρίση στην χώρα, ο περιορισμός των εσόδων των ομάδων που απειλούν τη βιωσιμότητα αρκετών ΠΑΕ, τα έξοδα των ομάδων τα

οποία είναι δύσκολο να συρρικνωθούν, η αποχώρηση Π.Α.Ε. από τα επαγγελματικά πρωταθλήματα μεσούσης της αγωνιστικής περιόδου λόγω αδυναμίας να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις, η μειωμένη προσέλευση του κόσμου στα γήπεδα, το περιορισμένο ενδιαφέρον εταιρειών να επενδύσουν στο ποδόσφαιρο (χορηγοί, διαφημιστές κλπ.), η μειωμένη αξιοπιστία στο χώρο του ποδοσφαίρου, η έλλειψη υποδομών (γήπεδα, προπ. κέντρα) και επενδύσεων (ακαδημίες), η απομάκρυνση από τις προνομιούχες θέσεις στο UEFA ranking που οδηγούν στην απευθείας πρόκριση του Πρωταθλητή και του Κυπελλούχου στους ομίλους του Champions και Europa League αντίστοιχα, το δυσάρεστο σενάριο να μειωθούν οι ομάδες που συμμετέχουν στα Κύπελλα Ευρώπης από πέντε σε τέσσερις και η έλλειψη ανταγωνιστικότητας του πρωταθλήματος της Super League με μικρό αριθμό ομάδων να διεκδικούν το πρωτάθλημα και την είσοδο τους στα play-offs και τις υπόλοιπες να παλεύουν να αποφύγουν τον υποβιβασμό, αποτελούν κάποιους από τους λόγους που έχουν καταστήσει τα επαγγελματικά πρωταθλήματα, τη βιτρίνα του ελληνικού ποδοσφαίρου, λιγότερο ελκυστικά σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια.

Η κατάσταση, ωστόσο, είναι δυνατόν να ανατραπεί και το ελληνικό ποδόσφαιρο να επανέλθει σε τροχιά ανάκαμψης και ευημερίας, με την προϋπόθεση ότι θα εφαρμοστούν με συνέπεια σημαντικές μεταρρυθμίσεις. Για την επιτυχία των μεταρρυθμίσεων, θα πρέπει, πρώτα, να επιτευχθεί συναίνεση μεταξύ όλων όσων εμπλέκονται με το άθλημα του ποδοσφαίρου. Συγκεκριμένα, χρειάζεται αυτοκριτική και διερεύνηση των αιτιών της σημερινής κατάστασης και των αλλαγών που απαιτούνται καθώς και ομοφωνία για τις μεταρρυθμίσεις που θα πρέπει να εφαρμοστούν. Καθίσταται λοιπόν περισσότερο από επιτακτική η ανάγκη να γίνει μία συνολική προσπάθεια, στην οποία όλοι θα πρέπει να συμφωνήσουμε ότι, πρώτο και κυρίαρχο μέλημα μας, θα είναι η προστασία του αθλήματος, από τους ίδιους τους παράγοντες που μετέχουν σε αυτό (Π.Α.Ε., Διαιτητές, Ποδοσφαιριστές, Προπονητές, Μ.Μ.Ε. καθώς και κάθε εμπλεκόμενος στο χώρο του ποδοσφαίρου). Θα πρέπει λοιπόν, όλοι να συναποδεχθούμε και να συμφωνήσουμε ότι, βασική μας προτεραιότητα είναι η ανάγκη προστασίας και διαφύλαξης του ίδιου του αθλήματος από όσους συμμετέχουν σε αυτό με οποιαδήποτε ιδιότητα, καθώς και η προσπάθεια να δημιουργήσουμε ένα προϊόν το οποίο θα είναι ελκυστικό τόσο στον Έλληνα φίλαθλο, όσο και σ' αυτούς που θέλουν να προβληθούν μέσα από αυτό.

Επίσης, θα πρέπει να διαμορφωθεί το κατάλληλο θεσμικό και υποστηρικτικό πλαίσιο (κανονισμοί, αδειοδοτήσεις κ.ο.κ.) το οποίο θα συνοδεύει την οποιαδήποτε απόφαση,

να προσδιοριστούν οι διαδικασίες προσαρμογής στη νέα πραγματικότητα και να τεθεί ένα ορθολογικό χρονοδιάγραμμα. Όλα τα παραπάνω θα αποτελέσουν εργαλεία στη λήψη οποιαδήποτε απόφασης για αλλαγή στη δομή και στη διεξαγωγή των αγώνων του Πρωταθλήματος της Super League τα οποία θα έχουν σκοπό να οδηγήσουν το ποδόσφαιρο σε τροχιά ανάπτυξης και βελτίωσης της συνολικής εικόνας του.

Στη προσπάθεια μας αυτή, θα πρέπει να θέσουμε κανόνες, οι οποίοι θα έχουν τους παραπάνω στόχους έτσι ώστε να μην οδηγηθούμε στο μέλλον σε εκφυλιστικά φαινόμενα αποχώρησης ομάδων από το πρωτάθλημα, προστασίας του αθλήματος από κομήτες που έρχονται με σκοπό την συμμετοχή και μόνον, με ό,τι αυτό συνεπάγεται οικονομικά, προστασίας του αθλήματος από δηλώσεις και ανακοινώσεις από παράγοντες του αθλήματος, ανάπτυξης των υποδομών, βελτίωση των συνθηκών θέασης (έτσι ώστε να γίνει πιο ελκυστική η παρακολούθηση των αγώνων), βελτίωσης των αγωνιστικών χώρων και γενικά κανόνες που θα έχουν στόχο την βελτίωση της συνολικής εικόνας, τόσο του αθλήματος όσο και του πρωταθλήματος.

B. Υφιστάμενη κατάσταση – Ανάλυση Μελέτης

i. Εισαγωγή

Αναλύοντας τους κυριότερους παράγοντες που επηρεάζουν την εμπορικότητα ενός Πρωταθλήματος, σύμφωνα με τη μελέτη των εταιρειών PwC και Deloitte, αυτοί διακρίνονται στους Κοινωνικούς και Οικονομικούς Παράγοντες, στη Δημοφιλία του Αθλήματος, στην Ελκυστικότητα του Πρωταθλήματος και στην Εμπορική Προώθηση του Πρωταθλήματος. Από τους παραπάνω παράγοντες, ο πρώτος αποτελεί εξωποδοσφαιρικό παράγοντα ο οποίος δεν επηρεάζεται εύκολα από αλλαγές στο χώρο του ποδοσφαίρου. Παρόλα αυτά, είναι αξιοσημείωτη η βαρύτητα που ασκεί το ποδόσφαιρο στο σύνολο της οικονομίας, όπως αυτή καταγράφηκε στην μελέτη του IOBE το 2014. Συνολικά, περίπου €1,2 δις εκ. τελικής ζήτησης στην οικονομία εκτιμάται ότι προέρχονται από τη δραστηριότητα των Π.Α.Ε. της Super League. Σημαντικοί παράγοντες αυτής της κατηγορίας είναι η οικονομικο-πολιτική σταθερότητα, οι δείκτες οικονομίας, η απουσία αβεβαιότητας στις επενδύσεις κ.ο.κ.

Ο δεύτερος παράγοντας, η δημοφιλία ενός αθλήματος σε μια χώρα, διαμορφώνεται από τη βάση των υποστηρικτών, την ιστορικότητα ενός αθλήματος σε συνδυασμό με την εικόνα του κατά μια συγκεκριμένη περίοδο. Η παρουσία άλλων δημοφιλών αθλημάτων σε μια χώρα λειτουργεί ανταγωνιστικά, καθώς επίσης και οι εναλλακτικές μορφές διασκέδασης. Ως εκ τούτου, με δεδομένη την υψηλή δημοφιλία του ποδοσφαίρου διαχρονικά στην Ελλάδα, ο συγκεκριμένος παράγοντας θα επηρεαστεί ανάλογα με τις αποφάσεις που θα παρθούν και τις ενέργειες που θα γίνουν για να αλλάξει η εικόνα του ποδοσφαίρου.

Σύμφωνα με τη μελέτη των προαναφερόμενων εταιρειών, η εμπορικότητα ενός Πρωταθλήματος επηρεάζεται επίσης από τους παράγοντες της Ελκυστικότητας και της Εμπορικής Προώθησης του Πρωταθλήματος, δύο παράγοντες που επηρεάζονται άμεσα από αποφάσεις της Διοργανώτριας. Σχετικά με τον παράγοντα της Ελκυστικότητας, ο οποίος επηρεάζεται άμεσα από τους Κανόνες Διεξαγωγής του Πρωταθλήματος, σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η δομή και ο τρόπος διεξαγωγής του Πρωταθλήματος.

ii. Ιστορική Αναδρομή

Επιχειρώντας μια σύντομη αναδρομή στην ιστορία του ελληνικού ποδοσφαίρου, το επαγγελματικό ποδόσφαιρο καθιερώθηκε στην Ελλάδα το 1979. Οι επαγγελματικές κατηγορίες στην Ελλάδα ήταν τρεις μέχρι το 2013, όπου καταργήθηκε η Γ' Εθνική

(Football League 2) και έγινε ερασιτεχνική. Στο Πρωτάθλημα της Α' Εθνικής κατηγορίας (σήμερα Super League) έχουν συμμετάσχει κατά καιρούς από 14 έως 18 ομάδες, ως ακολούθως:

- 1979/80 – 1982/83 18 ομάδες
- 1983/84 – 1988/89 16 ομάδες
- 1989/1990 – 1999/2000 18 ομάδες
- 2000/2001 16 ομάδες
- 2001/2002 14 ομάδες
- 2002/2003 – 2012/2013 16 ομάδες
- 2013/2014 – 2014/2015 18 ομάδες
- 2015/2016 – 2016/2017 16 ομάδες

Αντιστοίχως, στα πρωταθλήματα της Β' και Γ' Εθνικής κατηγορίας, έχουν καταγραφεί πάρα πολλές αλλαγές όσο αφορά στον αριθμό των ομάδων, στη δομή και στη διεξαγωγή των Πρωταθλημάτων. Το γεγονός αυτό καταγράφεται ως μια έλλειψη σταθερότητας όσο αφορά στη δομή και διεξαγωγή των Πρωταθλημάτων. Με την ολοκλήρωση της αγωνιστικής περιόδου 2016/17, η δομή των επαγγελματικών πρωταθλημάτων και της τρίτης εθνικής κατηγορίας θα έχει την ακόλουθη μορφή:

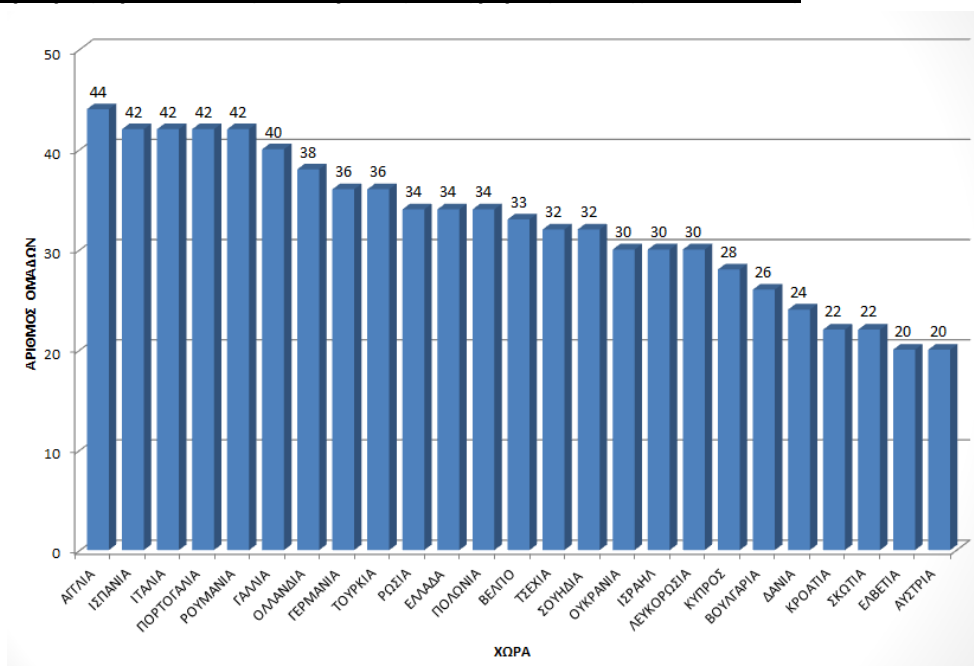
Α' Όμιλος – 15 Ομάδες
Β' Όμιλος – 16 Ομάδες
Γ' Όμιλος – 15 Ομάδες
Δ' Όμιλος – 15 Ομάδες

iii. Αριθμός Ομάδων

Συγκρίνοντας τα παραπάνω δεδομένα με τα ευρωπαϊκά πρωταθλήματα (Διάγραμμα 1), διαπιστώνουμε ότι η Ελλάδα βρίσκεται στην 10η θέση στην Ευρώπη (μαζί με τη Ρωσία και Πολωνία) στον αριθμό των ομάδων (34 συνολικά) που συμμετέχουν στις πρώτες δύο εθνικές κατηγορίες. Στις πρώτες θέσεις βρίσκονται Αγγλία, Ισπανία, Ιταλία, Πορτογαλία και Ρουμανία (στις Ισπανία και Πορτογαλία συμμετέχουν και οι Β' ομάδες στα εθνικά πρωταθλήματα ενώ Αγγλία και Ιταλία μπορούν να χαρακτηριστούν ως εύρωστες

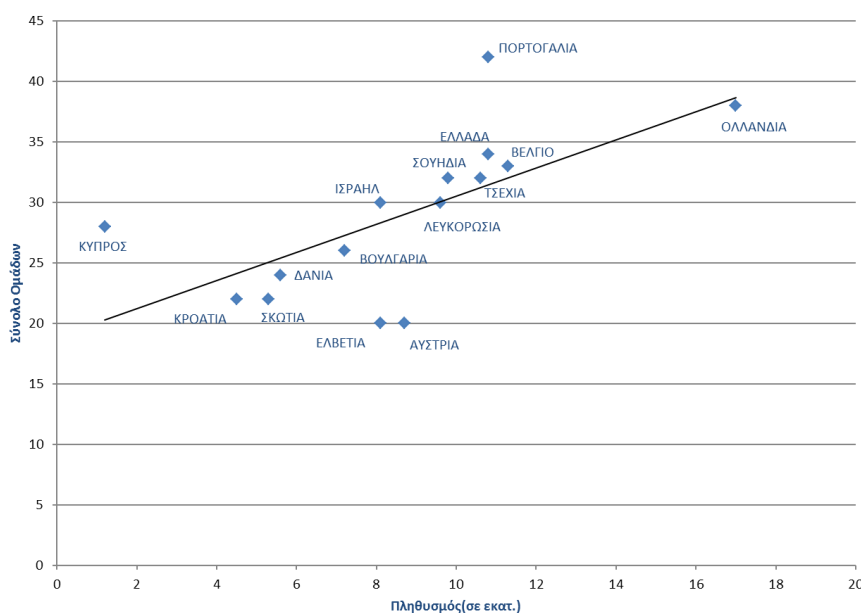
οικονομικά χώρες). Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι οι χώρες που βρίσκονται στις δέκα (10) πρώτες θέσεις στην συγκεκριμένη κατηγορία, με εξαίρεση τη Ρουμανία, είναι σχεδόν ίδιες με τις χώρες που καταλαμβάνουν τις αντίστοιχες θέσεις στο UEFA Coeff. Στον αντίποδα στις τελευταίες θέσεις βρίσκονται Ελβετία και Αυστρία. Αξίζει να τονιστεί ότι οι χώρες που έχουν τις λιγότερες ομάδες στα εθνικά τους πρωταθλήματα, έχουν σημειώσει αξιόλογη πορεία στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις κατά τα τελευταία χρόνια.

Διάγραμμα 1 (Αριθμός ομάδων στις δυο πρώτες κατηγορίες – Στοιχεία 2015/16)

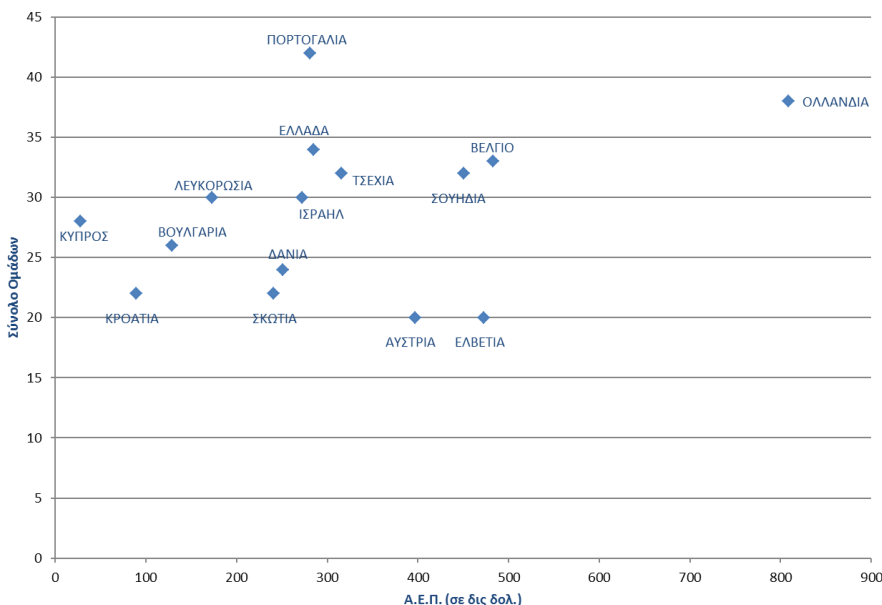

Συγκρίνοντας τα παραπάνω στοιχεία με βάση το πληθυσμό της χώρας (Διάγραμμα 2) και το ΑΕΠ (Διάγραμμα 3), καταλήγουμε ότι η Ελλάδα έχει συγκριτικά περισσότερες ομάδες από τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μ.ο. Αξίζει να τονιστεί ότι για τον ορθολογισμό της ανάλυσης, συμπεριλήφθηκαν χώρες με παρόμοιο πληθυσμό και Α.Ε.Π. (Πηγή: CIA Factbook - 2014).

Διάγραμμα 2 (Αριθμός Ομάδων (2 κατηγορίες) vs. Πληθυσμός Χωρών)

Διάγραμμα 3 (Αριθμός Ομάδων (2 κατηγορίες) vs. Α.Ε.Π.)

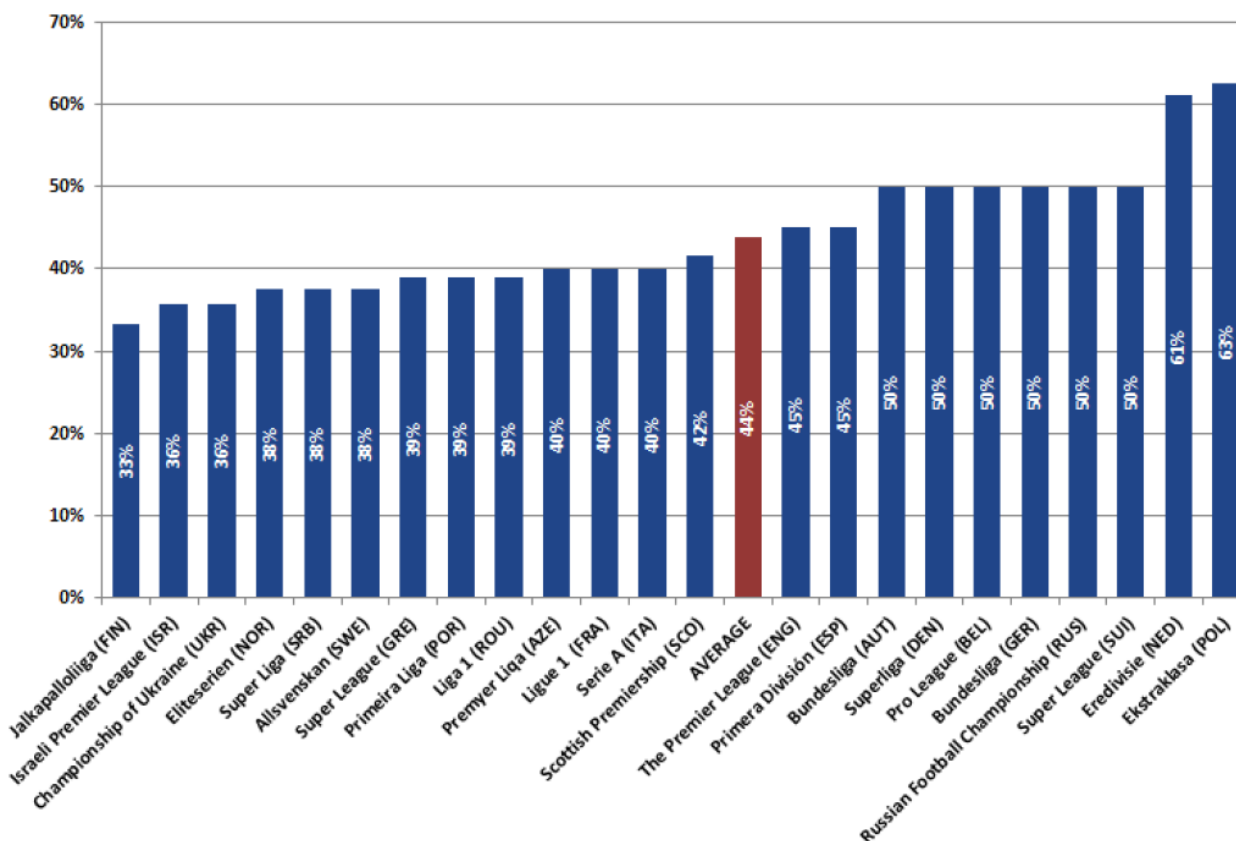

iv. Δομή και Τρόπος Διεξαγωγής Πρωταθλήματος

Ο τρόπος διεξαγωγής ενός Πρωταθλήματος επηρεάζει άμεσα την ανταγωνιστικότητα, η οποία με τη σειρά της βελτιώνει την ελκυστικότητα του Πρωταθλήματος. Σημαντικοί παράγοντες που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα είναι ο αριθμός των ομάδων που εμπλέκονται στη διεκδίκηση του Πρωταθλήματος, ο αριθμός των ομάδων που εμπλέκονται στη διεκδίκηση των θέσεων που οδηγούν στην Ευρώπη αλλά και στον υποβιβασμό, ο συνολικός αριθμός των αγώνων καθώς και ο αριθμός των λεγόμενων εμπορικών αγώνων. Κατά γενική ομολογία, όσες περισσότερες είναι οι ομάδες που κυνηγούν ένα στόχο μέχρι το τέλος του Πρωταθλήματος, τόσο πιο ανταγωνιστικό είναι ένα πρωτάθλημα. Αναλύοντας τα στοιχεία της European Professional Football Leagues

(EPFL) για την αγωνιστική περίοδο 2014/15 (Διάγραμμα 4), διακρίνουμε ότι η Ελλάδα είναι χαμηλά ως προς τις ομάδες που έχουν στόχους στο τέλος του Πρωταθλήματος με μόλις 39% των ομάδων να είναι εντός στόχων.

Διάγραμμα 4 (Ποσοστό ομάδων που βρίσκονται εντός στόχων - Πηγή EPFL)

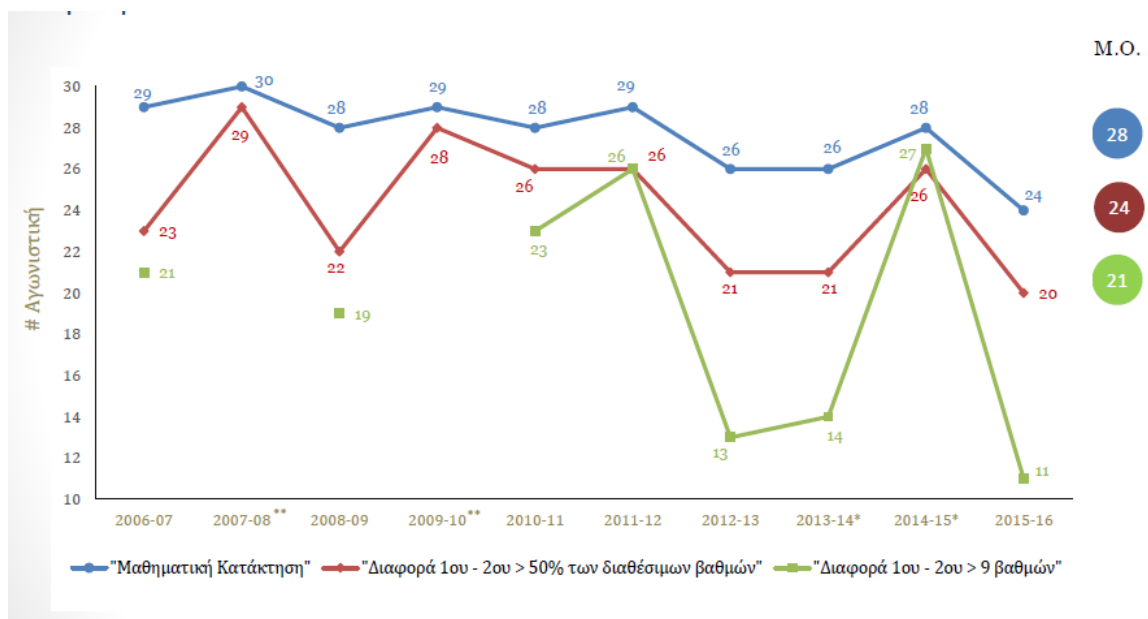

* After regular season, teams in UEFA CC direct qualification spots (except cup winner), play-offs for UCC qualification (if applicable), direct relegation and relegation play-offs positions (if applicable)

Συμπληρωματικά, αναλύοντας την ελληνική κατάσταση βλέπουμε ότι, σύμφωνα με τη μελέτη της PwC και Deloitte (Slide 1), σπανίως η κατάκτηση του Πρωταθλήματος έχει γίνει τη 30η αγωνιστική. Τα ίδια δεδομένα, ισχύουν και για τον υποβιβασμό όπου στα 10 τελευταία πρωταθλήματα, ο υποβιβασμός την τελευταία αγωνιστική έχει κριθεί μόλις στα μισά.

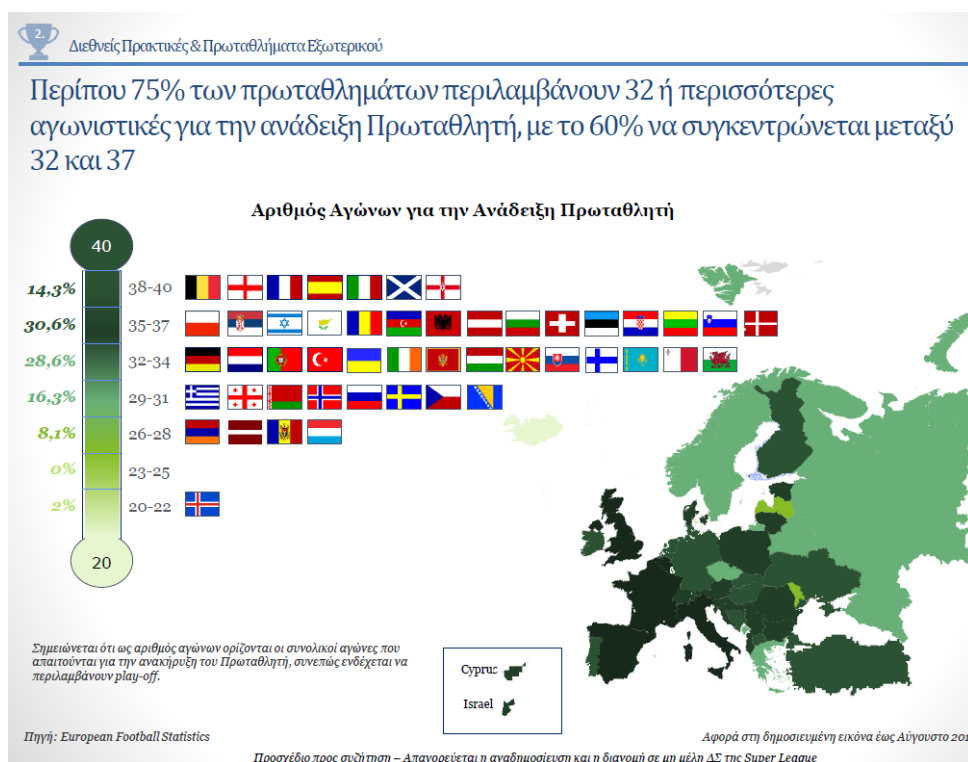

Slide 1 (Στοιχεία για τη κατάκτηση του Πρωταθλήματος – Πηγή Μελέτη PwC και Deloitte)

Όσο αφορά στον αριθμό των αγωνιστικών ημερών, σύμφωνα με τα στοιχεία της μελέτης των εταιρειών, περίπου το 75% των πρωταθλημάτων περιλαμβάνουν 32 ή περισσότερες αγωνιστικές για την ανάδειξη Πρωταθλητή, με το 60% να συγκεντρώνεται μεταξύ 32 και 37. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το Πρωτάθλημα να έχει μεγάλη διάρκεια και υψηλό δείκτη ενδιαφέροντος.

Slide 2 (Αριθμός αγωνιστικών ημερών στα ευρωπαϊκά πρωταθλήματα - Πηγή Μελέτη PwC και Deloitte)

Όσο αφορά στον τρόπο διεξαγωγής των Πρωταθλημάτων, σε αρκετά πρωταθλήματα εφαρμόζονται συστήματα play-offs ή/και play-out για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας ενός πρωταθλήματος. Τα συστήματα play-offs αναλύονται διεξοδικά στη μελέτη των εταιρειών (Slide 3) ενώ συμπληρωματικά αναφέρονται τα αντίστοιχα για τα Play-out.

Slide 3 (Συστήματα play-offs - Πηγή Μελέτη PwC και Deloitte)

Διεθνείς Πρακτικές & Πρωταθλήματα Εξωτερικού

Τα play-off διεξάγονται σε 4 βασικές παραλλαγές, ανάλογα με τους βαθμούς εισαγωγής των ομάδων στο υπο-πρωτάθλημα και τον αριθμό των αγώνων που παίζουν οι ομάδες μεταξύ τους.

Σύστημα Αγώνων στα Play-off

	Ισορροπημένα Group σε Μονούς Αγώνες	Ισορροπημένα Group σε Διπλούς Αγώνες
50% x Βαθμούς Κανονικής Περιόδου		
100% x Βαθμούς Κανονικής Περιόδου		

* Διπλοί αγώνες για την ανάδειξη του πρωταθλητή, μονοί αγώνες για τον υποβιβασμό
 **Ειδική περίπτωση – παρουσιάζεται σε επόμενη σελίδα

Συστήματα play-out

ΠΩΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ

- Με ομάδες που συμμετέχουν στο ίδιο Πρωτάθλημα (π.χ. Ιταλία, Ισπανία, Αγγλία κλπ.)
- Με ομάδες που συμμετέχουν σε διαφορετικές κατηγορίες (π.χ. Γερμανία, Ολλανδία, Ρωσία, Σουηδία, Σερβία κλπ.)
- Συνδυαστικά και με τους δύο παραπάνω τρόπους (Inter & Intra-divisions) (π.χ. Βέλγιο, Νορβηγία, Σκωτία κλπ.)

ΜΕ ΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ

- Knock-out play-offs
  - 1 αγώνας (π.χ. Αγγλία - FL PO finals)
  - 2 αγώνες (π.χ. Ρωσία, Γερμανία, Σουηδία κλπ.)
  - Περισσότεροι αγώνες (π.χ Βέλγιο - PL PO group III: 5 αγώνες)
- Play-off group (round-robin system)
  - Home & away (π.χ. Βέλγιο - PL-1stD PO: 4 ομάδες round-robin)
  - Μονοί γύροι

Γ. Προτάσεις για τον τρόπο διεξαγωγής του πρωταθλήματος

i. Εισαγωγή

Τα κυριότερα ερωτήματα που θα πρέπει να απαντηθούν από τις αλλαγές στη δομή και στον τρόπο διεξαγωγής του πρωταθλήματος, είναι τα ακόλουθα:

- i. Πόσες ομάδες θα υπάρχουν, με ποιο τρόπο θα παίζουν μεταξύ τους και αν θα είναι απαραίτητα τα play-offs ή/και τα play-out
- ii. Πως θα διαμορφωθεί το ετήσιο συνοπτικό πρόγραμμα
- iii. Ποιος θα είναι ο αντίκτυπος των αλλαγών στην ανταγωνιστικότητα του Πρωταθλήματος
- iv. Ποιο θα είναι το χρονοδιάγραμμα και η διαδικασία προσαρμογής και ποια τα προβλήματα που πιθανόν να παρουσιαστούν κατά τη διαδικασία προσαρμογής
- v. Ποιος θα είναι αντίκτυπος των αλλαγών στο ευρύ κοινό αλλά και στους εμπλεκόμενους φορείς (τηλεόραση, media, ΕΠΟ, Football League, πολιτεία, κλπ.)
- vi. Ποιος θα είναι ο αντίκτυπος των αλλαγών στην εμπορικότητα του Πρωταθλήματος
- vii. Ποιος θα είναι ο αντίκτυπος των αλλαγών στα οικονομικά στοιχεία των ΠΑΕ αλλά και στην ίδια την αγωνιστική απόδοση των ομάδων
- viii. Τι άλλες ενέργειες πρέπει να γίνουν παράλληλα ώστε να υποστηριχθεί κατάλληλα η οποιαδήποτε αλλαγή

ii. Αριθμός Ομάδων – Τρόπος Διεξαγωγής

Με ορίζοντα 3ετίας θα πρέπει να γίνει ένας στρατηγικός σχεδιασμός όσο αφορά στη δομή και στη διοργάνωση των Πρωταθλημάτων των 2 πρώτων εθνικών κατηγοριών. Αναλύοντας τα διαχρονικά στοιχεία διεξαγωγής των επαγγελματικών πρωταθλημάτων καθώς και τα στοιχεία της μελέτης, για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα των Πρωταθλημάτων είναι απαραίτητο να μειωθεί ο αριθμός των ομάδων που συμμετέχουν στα επαγγελματικά πρωταθλήματα.

Προτείνεται να μειωθεί ο αριθμός των ομάδων που στελεχώνουν τις 2 επαγγελματικές κατηγορίες από τριάντα τέσσερις (34) ομάδες σε είκοσι έξι (26). Αναλυτικά, προτείνεται η μείωση του αριθμού των ομάδων που συμμετέχουν στη Super League από 16 σε 14 από την αγωνιστική περίοδο 2018/19. Επίσης, προτείνεται η σταδιακή μείωση των ομάδων του Πρωταθλήματος της Football League σε 14 ομάδες το 2018/19 και σε 12 ομάδες 2019/20.

Υιοθετώντας την πρόταση για Πρωτάθλημα της Super League με 14 ομάδες και συγκρίνοντας το με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά, προκύπτει ότι είκοσι έξι (26) αγωνιστικές είναι λίγες για τη διεξαγωγή και ολοκλήρωση ενός Πρωταθλήματος. Επίσης, έχοντας σαν παράδειγμα την αγωνιστική περίοδο 2001-2002 όπου το Πρωτάθλημα διεξήχθη με 14 ομάδες και η περίοδος άρχισε στις 23 Σεπτεμβρίου και ολοκληρώθηκε στις 8 Μαΐου (αξίζει να αναφερθεί ότι υπήρχε και διάλλειμα ενός μηνός κατά την περίοδο των Χριστουγέννων), προκύπτει ότι η αγωνιστική περίοδος είχε συρρικνωθεί σε επτά (7) με οκτώ (8) μήνες. Μια καθυστερημένη έναρξη του Πρωταθλήματος, σήμερα, θα είχε επιπτώσεις στην πορεία των ομάδων μας στις Ευρωπαϊκές Διοργανώσεις, ενώ, παράλληλα, υπάρχουσες συμβάσεις ορίζουν ότι η έναρξη του θα πρέπει να είναι κατά τις τελευταίες εβδομάδες του Αυγούστου. Αντιστοίχως, λιγότεροι αγώνες στο Πρωτάθλημα (αγώνες κανονικής διάρκειας: 182 αγώνες με 14 ομάδες, 240 αγώνες με 16 ομάδες, 306 αγώνες με 18 ομάδες), πιθανότατα να έχει ως αποτέλεσμα τη συρρίκνωση των εσόδων των ομάδων λόγω πτώσης του αριθμού των συνολικών εισιτηρίων, περιορισμένων εσόδων από χορηγούς κ.ο.κ.

Όσο αφορά στον τρόπο διεξαγωγής του Πρωταθλήματος, τα στοιχεία της μελέτης αναδεικνύουν ξεκάθαρα την αναγκαιότητα αλλαγών στη διαδικασία των play-offs ενώ κρίνεται αναγκαίο να εισαχθούν και play-out για τις θέσεις που οδηγούν στον υποβιβασμό.

Με βάση τα ανωτέρω, είναι απαραίτητο να βρεθεί ο κατάλληλος τρόπος διεξαγωγής του πρωταθλήματος ώστε να ικανοποιούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- Ελάχιστος αριθμός αγώνων για κάθε ομάδα.
- Ισοκατανεμημένοι αγώνες κατά τη διάρκεια της κανονικής περιόδου ώστε να μην επιβαρύνονται οι ομάδες με πολλά παιχνίδια σε μικρό χρονικό διάστημα
- Αύξηση της ανταγωνιστικότητας του πρωταθλήματος δημιουργώντας κίνητρα για όλες τις ομάδες
- Περισσότεροι εμπορικοί αγώνες προκειμένου να αυξηθεί η προσέλευση του κόσμου στα γήπεδα και το προϊόν να γίνει πιο ελκυστικό

iii. Πρόταση για τη διοργάνωση των Πρωταθλημάτων - Αγωνιστική Περίοδος 2017/18

Κατά τη διάρκεια της κανονικής περιόδου θα διεξαχθούν 30 αγωνιστικές (15 αγωνιστικές σε κάθε γύρο), ενώ οι ομάδες θα αγωνιστούν μεταξύ τους σε εντός-εκτός έδρας αναμετρήσεις. Το αγωνιστικό πρόγραμμα της κανονικής περιόδου του Πρωταθλήματος

θα διαμορφωθεί κατόπιν κλήρωσης. Με την ολοκλήρωση της κανονικής περιόδου, οι ομάδες θα συμμετάσχουν σε αγώνες κατάταξης (play-offs και play-out) ως εξής:

- **Θέσεις 1-4:** Μετά την ολοκλήρωση των 30 αγωνιστικών, οι ομάδες που θα τερματίσουν στις θέσεις από 1^η έως 4^η θα αγωνιστούν μεταξύ τους σε εντός-εκτός έδρας αναμετρήσεις (6 αγωνιστικές συνολικά), ενώ το πρόγραμμα θα προκύψει κατόπιν κλήρωσης. Όλες οι ομάδες, μετά την ολοκλήρωση των 30 αγωνιστικών, θα μεταφέρουν τους βαθμούς τους αυτούσιους στην επόμενη φάση.
- **Θέσεις 5-8:** Μετά την ολοκλήρωση των 30 αγωνιστικών, οι ομάδες που θα τερματίσουν στις θέσεις από 5^η έως 8^η θα αγωνιστούν μεταξύ τους σε εντός-εκτός έδρας αναμετρήσεις (6 αγωνιστικές συνολικά), ενώ το πρόγραμμα θα προκύψει κατόπιν κλήρωσης. Όλες οι ομάδες, μετά την ολοκλήρωση των 30 αγωνιστικών, θα μεταφέρουν τους βαθμούς τους αυτούσιους στην επόμενη φάση.

Με την ολοκλήρωση των αγώνων play-offs και την επικύρωση του βαθμολογικού πίνακα, οι ομάδες μας θα συμμετέχουν στις Ευρωπαϊκές Διοργανώσεις ως εξής:

Πίνακας 2 (Συμμετοχή στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις)

Θέσεις 1-4:

Θέση	Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκές Διοργανώσεις
1 ^η θέση (Πρωταθλητής Ελλάδας)	3 ^{ος} Προκριματικός UEFA Champions League
2 ^η θέση	3 ^{ος} Προκριματικός UEFA Champions League
3 ^η θέση	3 ^{ος} Προκριματικός UEFA Europa League
4 ^η θέση	3 ^{ος} Προκριματικός UEFA Europa League

Θέσεις 5-8:

Θέση	Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκές Διοργανώσεις
5 ^η θέση	2 ^{ος} Προκριματικός UEFA Europa League
6 ^η θέση	-
7 ^η θέση	-
8 ^η θέση	-

- **Υποβιβασμός (3 ή 4 ΟΜΑΔΕΣ)**

Κατά την ποδοσφαιρική περίοδο 2017-2018 θα υποβιβαστούν απευθείας από τη Super League στη Football League τρεις (3) ομάδες, ήτοι οι Π.Α.Ε. που θα τερματίσουν στη 14^η, 15^η και 16^η θέση του βαθμολογικού πίνακα της Super League.

Η ομάδα που θα τερματίσει στη 13^η θέση της Super League (4^η ομάδα από το τέλος της βαθμολογίας), θα δώσει αγώνα μπαράζ (2 αγώνες) με την ομάδα που θα τερματίσει στη 2^η θέση στο βαθμολογικό πίνακα της Football League. Η ομάδα η οποία θα επιβληθεί στα μπαράζ, θα είναι η ομάδα που θα συμμετέχει στο επόμενο πρωτάθλημα της Super League.

- **Πρωτάθλημα Football League**

Μετά την ολοκλήρωση της κανονικής περιόδου (και ενδεχομένως και των play-off), η ομάδα που θα τερματίσει στην 1^η θέση θα προβιβαστεί απευθείας στη Super League, ενώ η ομάδα που θα τερματίσει στη 2η θέση στο Πρωτάθλημα της Football League θα δώσει διπλούς αγώνες μπαράζ με την ομάδα που θα τερματίσει στην 13η θέση της Super League. Στον αντίποδα, οι ομάδες που θα τερματίσουν στις θέσεις 13^η, 14^η, 15^η, 16^η, 17^η και 18^η θα υποβιβαστούν απευθείας στη Γ' Εθνική, ενώ στη Football League θα προβιβαστούν 2 ομάδες από τη Γ' Εθνική.

Με τη συγκεκριμένη πρόταση διεξαγωγής των αγώνων οι ομάδες για τις θέσεις 1-4 και 5-8 θα έχουν αγωνιστεί σε 36 αγώνες πρωταθλήματος, ενώ οι ομάδες που θα τερματίσουν στις θέσεις 9-16 θα έχουν αγωνιστεί σε 30 αγώνες πρωταθλήματος. Συνολικά με την εν λόγω πρόταση θα διεξαχθούν 264 αγώνες συν δύο αγώνες μπαράζ.

Ο ελάχιστος αριθμός αγώνων για τις ομάδες που θα τερματίσουν στις θέσεις 9-16 κρίνεται απολύτως ικανοποιητικός, ενώ οι 36 αγώνες για τις υπόλοιπες ομάδες είναι κοντά στον ευρωπαϊκό μ.ο. Από εμπορικής άποψης, θα δημιουργηθούν δυο διαφορετικές περιόδους κατά τη διάρκεια του πρωταθλήματος όπου το ενδιαφέρον του κοινού θα είναι ιδιαίτερα υψηλό. Η πρώτη θα είναι στη λήξη της κανονικής περιόδου και θα αφορά στο πλασάρισμα που θα έχει κάθε ομάδα και σε ποια σειρά αγώνων θα αγωνιστεί (θέσεις 1-4, θέσεις 5-8 κ.ο.κ.), και η δεύτερη στο τέλος του πρωταθλήματος και θα αφορά την τελική κατάταξη. Σημαντική παρατήρηση είναι ότι πλέον θα υπάρχει ενδιαφέρον από μεγαλύτερο αριθμό φιλάθλων κατά το μήνα Μάιο κάτι που δεν ισχύει με το τρέχον σύστημα.

Επίσης, ο ανταγωνισμός θα είναι υψηλός αφού για τις θέσεις από 1η έως 4η θα διακυβεύεται ο τίτλος του Πρωταθλητή και η δεύτερη προνομιούχος θέση που οδηγεί στο UEFA Champions League. Παράλληλα, στις θέσεις 5-8 το κίνητρο που θα έχουν οι ομάδες είναι η τελευταία προνομιούχος θέση που οδηγεί στο UEFA Europa League. Πρέπει να τονιστεί ότι, σε περίπτωση που ο κάτοχος του Κυπέλλου Ελλάδας δεν είναι

κάποια ομάδα από αυτές που θα τερματίσουν στις θέσεις από 1η έως 4η (κατά την τελευταία 15ετία έχει συμβεί μόνο μία φορά), δεν θα υπάρχει κίνητρο για τις ομάδες που αγωνίζονται σε αυτή τη διαδικασία (θέσεις 5-8), αφού στην ουσία η 5η θέση δεν θα οδηγεί στις Ευρωπαϊκές διοργανώσεις.

Τέλος οι ομάδες που θα υποβιβαστούν απευθείας θα είναι τρεις. Η ομάδα που θα τερματίσει στη 13^η αναμένεται να «παλέψει» με μία ομάδα από τη Football League για να αποφύγει τον υποβιβασμό. Από εμπορικής πλευράς, το γεγονός ότι εμπλέκονται σε μια μικρή σειρά αγώνων ομάδες από διαφορετικές κατηγορίες αναμένεται να τονώσει το ενδιαφέρον. Όμως, λόγω της παρουσίας δυο διαφορετικών διοργανωτριών, ενδεχομένως, να προκύψουν θέματα εμπορικής εκμετάλλευσης των play-out καθώς και ζητήματα διοργάνωσης αγώνων. Υποστηρικτικά προς τις ομάδες που θα υποβιβασθούν στη Football League, ενδεχομένως να προβλεφθεί η υποχρεωτική οικονομική ενίσχυση τους.

Όσο αφορά στο ετήσιο πρόγραμμα των αγώνων, ειδικά για την αγωνιστική περίοδο 2017/18, λόγω της διοργάνωσης του Παγκοσμίου Κυπέλλου τον Ιούνιο του 2018, το πρωτάθλημα θα πρέπει να ξεκινήσει νωρίτερα και να ολοκληρωθεί περί τα μέσα Μαΐου. Ενδεικτικά, η έναρξη του Πρωταθλήματος θα μπορούσε να είναι στις 19 Αυγούστου 2017 και η λήξη στις 20 Μαΐου 2018.

Τέλος, η κανονική διάρκεια του Πρωταθλήματος της Football League θα πρέπει να ολοκληρωθεί την ίδια περίοδο και τη λήξη του Β' Γύρου του Πρωταθλήματος.

iv. Πρόταση για τη διοργάνωση των Πρωταθλημάτων - Αγωνιστική Περίοδος 2018/19

Κατά τη διάρκεια της κανονικής περιόδου θα διεξαχθούν 26 αγωνιστικές (13 αγωνιστικές σε κάθε γύρο), ενώ οι ομάδες θα αγωνιστούν μεταξύ τους σε εντός-εκτός έδρας αναμετρήσεις. Το αγωνιστικό πρόγραμμα της κανονικής περιόδου του Πρωταθλήματος θα διαμορφωθεί κατόπιν κλήρωσης. Με την ολοκλήρωση της κανονικής περιόδου οι ομάδες θα συμμετάσχουν σε αγώνες κατάταξης (play-off και play-out) ως εξής:

- **Θέσεις 1-4:** Μετά την ολοκλήρωση των 26 αγωνιστικών, οι ομάδες που θα τερματίσουν στις θέσεις από 1^η έως 4^η θα αγωνιστούν μεταξύ τους σε εντός-εκτός έδρας αναμετρήσεις (6 αγωνιστικές συνολικά), ενώ το πρόγραμμα θα προκύψει

κατόπιν κλήρωσης. Όλες οι ομάδες, μετά την ολοκλήρωση των 26 αγωνιστικών, θα μεταφέρουν τους βαθμούς τους αυτούσιους στην επόμενη φάση.

- **Θέσεις 5-8:** Μετά την ολοκλήρωση των 26 αγωνιστικών, οι ομάδες που θα τερματίσουν στις θέσεις από 5^η έως 8^η θα αγωνιστούν μεταξύ τους σε εντός-εκτός έδρας αναμετρήσεις (6 αγωνιστικές συνολικά), ενώ το πρόγραμμα θα προκύψει κατόπιν κλήρωσης. Όλες οι ομάδες, μετά την ολοκλήρωση των 26 αγωνιστικών, θα μεταφέρουν τους βαθμούς τους αυτούσιους στην επόμενη φάση.

Οι αγώνες για την κατάταξη των ομάδων στις θέσεις 5 – 8 θα διεξαχθούν εφόσον η ομάδα που θα κατακτήσει το Κύπελλο Ελλάδας συμμετέχει στους αγώνες κατάταξης για τις θέσεις 1-4 και, ως εκ τούτου, έχει εξασφαλίσει τη συμμετοχή της στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις της επόμενης αγωνιστικής περιόδου.

Με την ολοκλήρωση των αγώνων play-offs και την επικύρωση του βαθμολογικού πίνακα, οι ομάδες μας θα συμμετέχουν στις Ευρωπαϊκές Διοργανώσεις ως εξής:

Πίνακας 3 (Συμμετοχή στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις)

Θέσεις 1-4:

Θέση	Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκές Διοργανώσεις
1 ^η θέση (Πρωταθλητής Ελλάδας)	3 ^{ος} Προκριματικός UEFA Champions League
2 ^η θέση	3 ^{ος} Προκριματικός UEFA Champions League
3 ^η θέση	3 ^{ος} Προκριματικός UEFA Europa League
4 ^η θέση	3 ^{ος} Προκριματικός UEFA Europa League

Θέσεις 5-8:

Θέση	Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκές Διοργανώσεις
5 ^η θέση	2 ^{ος} Προκριματικός UEFA Europa League
6 ^η θέση	-
7 ^η θέση	-
8 ^η θέση	-

- **Υποβιβασμός (1-2 ΟΜΑΔΕΣ)**

Από την ποδοσφαιρική περίοδο 2018-2019 και έπειτα θα υποβιβάζεται απευθείας από τη Super League στη Football League μία (1) ομάδα, ήτοι η Π.Α.Ε. που θα τερματίσει στη 14η θέση του βαθμολογικού πίνακα της Super League.

Η ομάδα που θα τερματίσει στη 13η θέση της Super League (2η ομάδα από το τέλος της βαθμολογίας) θα δώσει αγώνα μπαράζ (2 αγώνες) με την ομάδα που θα τερματίσει στη 2η θέση στο βαθμολογικό πίνακα της Football League. Η ομάδα η οποία θα επιβληθεί στα μπαράζ, θα είναι η ομάδα που θα συμμετέχει στο επόμενο πρωτάθλημα της Super League.

- **Πρωτάθλημα Football League:** Μετά την ολοκλήρωση της κανονικής περιόδου (και ενδεχομένως και των play-offs), η ομάδα που θα τερματίσει στην 1^η θέση θα προβιβαστεί απευθείας στη Super League, ενώ η ομάδα που θα τερματίσει στη 2η θέση στο Πρωτάθλημα της Football League θα δώσει διπλούς αγώνες μπαράζ με την ομάδα που θα τερματίσει στην 13η θέση της Super League. Στον αντίποδα, οι ομάδες που θα τερματίσουν στις θέσεις 11^η, 12^η, 13^η και 14^η θα υποβιβαστούν απευθείας στη Γ' Εθνική, ενώ στη Football League θα προβιβαστούν 2 ομάδες από τη Γ' Εθνική.

Με τη συγκεκριμένη πρόταση διεξαγωγής των αγώνων οι ομάδες για τις θέσεις 1-4 και 5-8 θα έχουν αγωνιστεί σε 32 αγώνες πρωταθλήματος, ενώ οι ομάδες που θα τερματίσουν στις θέσεις 9-14 θα έχουν αγωνιστεί σε 26 αγώνες πρωταθλήματος.

Ο ελάχιστος αριθμός αγώνων για τις ομάδες που θα τερματίσουν στις θέσεις 1-8 κρίνεται απολύτως ικανοποιητικός. Από εμπορικής άποψης, θα δημιουργηθούν δυο διαφορετικοί περίοδοι κατά τη διάρκεια του πρωταθλήματος οπότε το ενδιαφέρον του κοινού θα είναι ιδιαίτερα υψηλό. Η πρώτη θα είναι στη λήξη της κανονικής περιόδου και θα αφορά στο πλάσάρισμα που θα έχει κάθε ομάδα και σε ποια σειρά αγώνων θα αγωνιστεί (θέσεις 1-4, θέσεις 5-8 κ.ο.κ.), και η δεύτερη στο τέλος του πρωταθλήματος και θα αφορά την τελική κατάταξη.

Επίσης, ο ανταγωνισμός θα είναι υψηλός αφού για τις θέσεις από 1η έως 4η θα διακυβεύεται ο τίτλος του Πρωταθλητή και η δεύτερη προνομιούχος θέση που οδηγεί στο UEFA Champions League. Παράλληλα, στις θέσεις 5-8 το κίνητρο που θα έχουν οι ομάδες είναι η τελευταία προνομιούχος θέση που οδηγεί στο UEFA Europa League. Πρέπει να τονιστεί ότι, σε περίπτωση που ο κάτοχος του Κυπέλλου Ελλάδας δεν είναι κάποια ομάδα από αυτές που θα τερματίσουν στις θέσεις από 1η έως 4η (κατά την τελευταία 15ετία έχει συμβεί μόνο μία φορά), δεν θα υπάρχει κίνητρο για τις ομάδες που αγωνίζονται σε αυτή τη διαδικασία (θέσεις 5-8), αφού στην ουσία η 5η θέση δεν θα οδηγεί στις Ευρωπαϊκές διοργανώσεις.

Τέλος, μία μόνο ομάδα θα υποβιβαστεί απευθείας, ενώ η ομάδα που θα τερματίσει στη 13η αναμένεται να «παλέψει» με μία ομάδα από τη Football League για να αποφύγει τον υποβιβασμό. Από εμπορικής πλευράς, το γεγονός ότι εμπλέκονται σε μια μικρή σειρά αγώνων ομάδες από διαφορετικές κατηγορίες αναμένεται να τονώσει το ενδιαφέρον.

Δ. Κριτήρια Διανομής Τηλεοπτικού Προϊόντος

i. Εισαγωγή

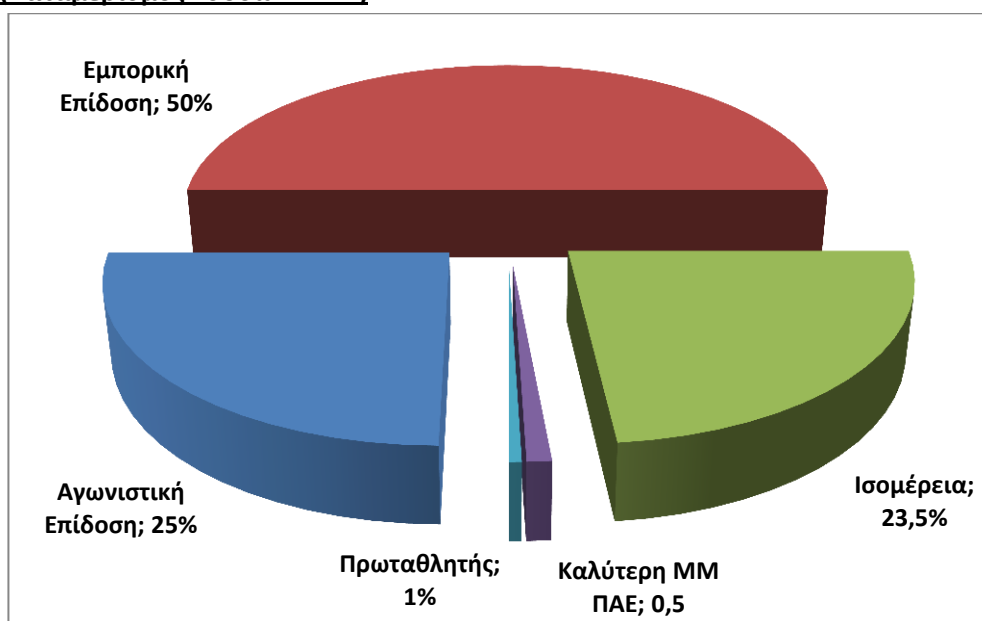
Όσο αφορά στην κατανομή των τηλεοπτικών εσόδων, οι πληροφορίες που συλλέχθηκαν από τα ευρωπαϊκά πρωταθλήματα και τις διεθνείς πρακτικές δείχνουν τις ποικίλες τάσεις που επικρατούν στην Ευρώπη. Τα σημαντικότερα συμπεράσματα συνοψίζονται στα εξής:

- Η διαπραγμάτευση παραχώρησης των τηλεοπτικών δικαιωμάτων γίνεται κατά βάση σε συλλογικό επίπεδο
- Συνύπαρξη δύο τηλεοπτικών παροχών σε αρκετές χώρες
- Οι κατηγορίες κριτηρίων με βάση τα οποία κατανέμονται τα έσοδα από τηλεοπτικά δικαιώματα είναι κυρίως τρεις: η Ισομέρεια, η Αγωνιστική Επίδοση και η Εμπορική Επίδοση

ii. Υφιστάμενη Κατάσταση

Πρέπει να παραδεχθούμε ότι ο τρόπος κατανομής των τηλεοπτικών εσόδων, δεν είναι και ο πλέον ενδεδειγμένος, σύμφωνα και με τα πορίσματα των εταιρειών, που ανέλαβαν την μελέτη αυτή. Ειδικότερα, πρέπει να υπάρξει γενική παραδοχή ότι, είτε λειτουργεί σε βάρος των αποκαλούμενων «μικρών», είτε σε βάρος κάποιων από τους αποκαλούμενους «μεγάλους», αφού π.χ ο δείκτης της εμπορικής απήχησης των ομάδων παραμένει ο ίδιος από την έναρξη της κεντρικής διαχείρισης. Στην Ελλάδα ο καταμερισμός των εσόδων ΚΔΤΔ πραγματοποιείται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια και τις αντίστοιχες ποσοστώσεις:

Διάγραμμα 5 (Καταμερισμός Εσόδων ΚΔΤΔ)

Από τα στοιχεία της μελέτης των εταιρειών PwC και Deloitte, εμφανίζονται διαφοροποιήσεις όσο αφορά στο ποσοστό της ισομερούς κατανομής. Υπάρχουν χώρες που δεν δίνουν καμία βαρύτητα στην ισομέρεια, ενώ παράλληλα, η Γερμανία στηρίζει το σύστημα της διανομής των εσόδων από τα τηλεοπτικά δικαιώματα στην ισομέρεια (65%). Η Ελλάδα με 25% συντελεστή βαρύτητας εμφανίζεται να απέχει από τον ευρωπαϊκό μ.ο. (40-45%).

Αναφορικά με την εμπορική επίδοση, οι ξένες λίγκες φαίνεται να μην δίνουν ιδιαίτερη βαρύτητα σε αυτή την κατηγορία αφού το μεγαλύτερο ποσοστό που δίνεται από την τηλεοπτική πίτα με βάση την εμπορικότητα των ομάδων κυμαίνεται στο 25%. Η Super League εμφανίζει το μεγαλύτερο ποσοστό πανευρωπαϊκά στην εμπορικότητα το οποίο κυμαίνεται στο 50%. Σε αυτό το σημείο, αξίζουν να αποτυπωθούν και τα πιο ευρέως χρησιμοποιούμενα κριτήρια στην Ευρώπη που καθορίζουν την εμπορικότητα. Αυτά είναι ο αριθμός των αγώνων που μεταδόθηκαν, η τηλεθέαση των αγώνων, ο αριθμός των μελών, ο αριθμός των εισιτηρίων και ο αριθμός των υποστηρικτών (Ιταλία).

Στην Ελλάδα, τα ποσοστά κατανομής με βάση την εμπορικότητα κατατάσσονται σε 4 κατηγορίες, σύμφωνα και με όσα αναφέρονται στη μελέτη (Slide 4).

Slide 4 (Ποσοστά Κατανομής - Πηγή Μελέτη PwC και Deloitte)

Υφιστάμενο Σύστημα Κατανομής Εσόδων από Τηλεοπτικά Δικαιώματα στην Ελλάδα

Οι ΠΑΕ κατατάσσονται σε 4 γκρουπ με βάση την «**τεκμαρτή εμπορική αξία**» τους, ενώ τα σχετικά ποσοστά κατανομής αλλάζουν με βάση τους προβιβασιμούς-υποβιβασιμούς

Group 1

- ΠΑΕ μεγάλης εμπορικής αξίας

Group 2

- ΠΑΕ μεσαίας εμπορικής αξίας

Group 3

- ΠΑΕ που προβιβάστηκαν στην SL προ 2 αγωνιστικών περιόδων

Group 4

- ΠΑΕ που μόλις προβιβάστηκαν στη SL

ΠΑΕ	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΞΙΑ 2016 - 2017
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ	19,10%
ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟΣ	15,93%
ΠΑΟΚ	9,21%
ΑΕΚ	4,52%
ΑΣΤΕΡΑΣ ΤΡΙΠ.	4,52%
ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ	4,52%
ΒΕΡΟΙΑ	4,52%
ΗΡΑΚΛΗΣ	4,52%
ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ	4,52%
ΞΑΝΘΗ	4,52%
ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΣ	4,52%
ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ	4,52%
ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΙΝΑ	4,52%
ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	4,52%
ΚΕΡΚΥΡΑ	3,00%
ΛΑΡΙΣΑ	3,00%
	100,00%

- ΠΑΕ που προβιβάζεται στην Super League ή ΠΑΕ που υποβιβάζεται στην κατώτερη κατηγορία και επανέρχεται στην Super League τοποθετείται στο Group 4, ενώ αν παραμείνει για συνεχόμενο 2ο έτος στην Super League θα προβιβάζεται στο Group 3
- ΠΑΕ του Group 3 που παραμένουν στην Super League, την επόμενη αγωνιστική περίοδο προβιβάζονται στο Group 2, ενώ ΠΑΕ του Group 4 που παραμένουν στην Super League προβιβάζονται στο Group 3
- Σε περιπτώσεις αύξησης ή μείωσης του αριθμού των ΠΑΕ τότε αυξάνονται ή μειώνονται αντίστοιχα pro rata τα ποσοστά όλων των ΠΑΕ
- Σε περίπτωση που μετά την εφαρμογή των παραπάνω κανόνων το άθροισμα εμπορικής αξίας υπερβαίνει το 100%, τότε θα μειώνονται pro rata τα ποσοστά των ΠΑΕ που ανήκουν στα Group 1,2 και 3.

Πηγή: Super League

Προσχέδιο προς συζήτηση - Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και η διανομή σε μη μέλη ΔΣ της Super League

Σχετικά με την αγωνιστική επίδοση υπάρχει μεγάλη ποικιλία στη βαρύτητα που δίνουν σε κάθε χώρα αφού ξεκινάει από πολύ χαμηλά (Αυστρία – 0%) και φτάνει στο 100% (Ολλανδία – Ρουμανία). Σε αυτή την κατηγορία υπάρχει μια μικρή διαφορά με τον ευρωπαϊκό μ.ο. αφού το ποσοστό του 25% της Ελλάδας είναι μικρότερο από το 35% - 40% του μέσου ποσοστού της Ευρώπης. Όπως φαίνεται στη μελέτη, οι τύποι εφαρμογής του κριτηρίου της αγωνιστικής επίδοσης είναι i) από την τρέχουσα αγωνιστική περίοδο, ii) από τις 3 προηγούμενες αγωνιστικές περιόδους, iii) από τις 5 προηγούμενες αγωνιστικές περιόδους και iv) από τα ιστορικά αποτελέσματα.

Αναλύοντας, τους τρόπους κατανομής σχεδόν όλων των πρωταθλημάτων της Ευρώπης, διαπιστώνει ότι οι «μεγάλοι» κάθε πρωταθλήματος, θέλουν την οικονομική αυτοτέλεια των «μικρών», προς όφελος της μεγαλύτερης ανταγωνιστικότητας του πρωταθλήματος και είτε έχουν υψηλό ποσοστό κατανομής με ισομέρεια, είτε έχουν υψηλό συντελεστή στο κριτήριο της αγωνιστικής επίδοσης. Από την άλλη πλευρά, πρέπει και οι «μεγάλοι» να πάρουν ένα μικρό μερίδιο της εμπορικής τους απήχησης, το οποίο βεβαίως αποτυπώνεται σ' αυτές τις ομάδες και με διαφορετικούς τρόπους (π.χ. προσέλευση θεατών, χορηγίες κ.λ.π.).

iii. Πρόταση για την ανακατανομή των τηλεοπτικών εσόδων

Με βάση τις παραπάνω απόψεις αποτυπώνεται μια γενική παραδοχή, η οποία είναι συγκλίνουσα όλων των απόψεων.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ: Χωρίς τους 4 «μεγάλους» δεν υπάρχει κεντρική διαχείριση, χωρίς κεντρική διαχείριση, δεν υπάρχει πρωτάθλημα. Από την άλλη, χωρίς τους «μικρούς» δεν υπάρχει επίσης πρωτάθλημα.

Με βάση τη συγκεκριμένη παραδοχή προτείνεται η παρακάτω αναδιανομή των εσόδων που προέρχονται από την Κεντρική Διαχείριση Τηλεοπτικών Δικαιωμάτων.

ΙΣΟΜΕΡΕΙΑ:

Κατ' αρχάς, προκειμένου να υπάρχει μια ισορροπία στο πρωτάθλημα θα πρέπει να καθορισθεί ένα ελάχιστο ποσό το οποίο θα παίρνει κάθε Π.Α.Ε. απλά συμμετέχοντας στο πρωτάθλημα της Super League ανεξαρτήτως άλλων παραγόντων. Η ισομέρεια ως κριτήριο κατανομής εσόδων ικανοποιεί την παραπάνω συνθήκη και αφενός διασφαλίζει τη βιωσιμότητα των Π.Α.Ε. και αφετέρου δεν μειώνει την ανταγωνιστικότητα.

Προτείνεται να ενισχυθεί το κριτήριο της ισομέρειας και να αυξηθεί το ποσοστό από 25% σε 40%, ποσοστό που βρίσκεται στα ίδια επίπεδα με τον ευρωπαϊκό μ.ο.

ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ:

Εξίσου σημαντικό είναι και το κριτήριο της αγωνιστικής επίδοσης. Στην ουσία το κριτήριο αυτό δίνει κίνητρο για όλους σε όλη τη διάρκεια του Πρωταθλήματος γεγονός που αυξάνει την ελκυστικότητα του Πρωταθλήματος. Στο σημείο αυτό, θεωρούμε ότι η πρόταση των εταιρειών PwC και Deloitte, να συνδέσουμε τους βαθμούς, με την οικονομική απολαβή των ομάδων, είναι ιδιαίτερα σημαντική.

Προτείνεται να ενισχυθεί το κριτήριο της αγωνιστικής επίδοσης και να αυξηθεί το ποσοστό από 25% σε 30%. Το ποσοστό αυτό είναι το ίδιο με της Ιταλίας και της Γαλλίας και πλησιάζει αυτό της Γερμανίας. Είναι σημαντικό να διαμορφωθεί ένα ικανοποιητικό ποσό ανά βαθμό ανά ομάδα. Ένα πόσο που θα τονώσει την ανταγωνιστικότητα του Πρωταθλήματος και θα μειώσει τις αδιάφορες ομάδες προς το τέλος του Πρωταθλήματος. Προκειμένου να αποφευχθεί το φαινόμενο των αδιάφορων ομάδων στο Β' γύρο του Πρωταθλήματος θα μπορούσε να εφαρμοστεί ένας διαφορετικός δείκτης βαρύτητας αγωνιστικής επίδοσης για τον Α' γύρο και άλλος για το Β' γύρο. Π.χ. θα μπορούσε το 10-13% να μοιράζεται σύμφωνα με τους βαθμούς που συγκέντρωσαν οι ομάδες στον Α' γύρο και το υπόλοιπο 17-20% να μοιράζεται σύμφωνα με τους βαθμούς που συγκέντρωσαν οι ομάδες στον Β' γύρο. Αξίζει να τονιστεί ότι το συγκεκριμένο μέτρο θα πρέπει να είναι σχεδιασμένο και προσαρμοσμένο στη μορφή που θα έχει το νέο πρωτάθλημα.

Ο λόγος που το κριτήριο της αγωνιστικής επίδοσης δεν αυξάνεται τόσο πολύ ώστε να πλησιάσει στα επίπεδα του μ.ο. των ευρωπαϊκών πρωταθλημάτων είναι γιατί το εναπομείναν ποσοστό θα μπορούσε να δοθεί στις ομάδες με τη μορφή bonus εφόσον ικανοποιούν κάποιες συνθήκες.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΤΗΤΑ:

Παράλληλα, θα πρέπει να αξιολογηθεί η βαρύτητα της εμπορικότητας. Το υπάρχον μοντέλο με το ποσοστό για το σύνολο των ομάδων να κυμαίνεται στο 4,52%, δεν προσφέρει τίποτα αφού δεν υπάρχει καμία διαφοροποίηση μεταξύ των ομάδων που κυμαίνονται σε αυτό το ποσοστό. Στην ουσία μπορεί να θεωρηθεί και κατανομή ως ισομέρεια για αυτές τις ομάδες. Στις ομάδες που όντως διαφοροποιεί τα πράγματα είναι στις λεγόμενες και εμπορικές ομάδες αφού καταγράφουν πιο υψηλά ποσοστά

εμπορικότητας. Γενικά, υπάρχουν αρκετές ενστάσεις κατά πόσο είναι δίκαιη η κατανομή με βάση την εμπορικότητα για όλες τις ομάδες ακόμα και για τις λεγόμενες και εμπορικές ομάδες.

Προτείνεται, λοιπόν, η μείωση του ποσοστού της εμπορικότητας σε αρκετά χαμηλά επίπεδα (13%) με την παράλληλη κατάργηση του ποσοστού εμπορικότητας για το σύνολο των ομάδων και την αναλογική εφαρμογή του μόνο στις τέσσερις κατά γενική ομολογία εμπορικές ομάδες (Α.Ε.Κ., ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ, Π.Α.Ο.Κ.). Τα ποσοστά των ομάδων επί του συνολικού ποσού θα μπορούσαν να κυμανθούν στα ακόλουθα επίπεδα:

- Α.Ε.Κ. 3%
- ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ 4%
- ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ 3%
- Π.Α.Ο.Κ. 3%

ΛΟΙΠΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ:

Για το υπόλοιπο προς διανομή προϊόν προτείνεται, η πριμοδότηση στόχων για τις ομάδες ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα του Πρωταθλήματος, η ελκυστικότητα του προϊόντος και να επιβραβευθούν για την παρουσία τους στη Super League. Το ποσοστό της πριμοδότησης για τις ομάδες θα μπορούσε να κυμαίνεται στο 17%, ενώ, ενδεικτικά, η πριμοδότηση στόχων θα αφορά τις ακόλουθες κατηγορίες:

- Η Πρωταθλήτρια Π.Α.Ε.
- Η Π.Α.Ε. που θα καταλάβει την υψηλότερη θέση στο βαθμολογικό πίνακα εκτός από Α.Ε.Κ., Ολυμπιακό, Παναθηναϊκό, και Π.Α.Ο.Κ.
- Η Π.Α.Ε. που θα έχει την καλύτερη επίθεση στο τέλος του Πρωταθλήματος εκτός από Α.Ε.Κ., Ολυμπιακό, Παναθηναϊκό, και Π.Α.Ο.Κ.
- Οι Π.Α.Ε. που έχουν σταθερή παρουσία στη Super League με διαφορετική αναλογία για την τελευταία δεκαετία, πενταετία και τριετία
- Η Π.Α.Ε. που στο τέλος της αγωνιστικής περιόδου θα έχει τους περισσότερους Έλληνες με περισσότερες από 15 συμμετοχές
- Η Π.Α.Ε. που στο τέλος της αγωνιστικής περιόδου θα έχει τους περισσότερους ποδοσφαιριστές που έχουν εκπαιδευτεί στη ίδια ΠΑΕ (γηγενής) με περισσότερες από 7 συμμετοχές

Ολοκληρώνοντας, αξίζει να σημειωθεί ότι, οι προτάσεις θα πρέπει να εφαρμοστούν σε ένα ορίζοντα τουλάχιστον 3ετίας και να μην κριθούν από μία μόνο αγωνιστική περίοδο. Παράλληλα, πριν την εφαρμογή της οποιαδήποτε πρότασης, θα πρέπει να εξεταστούν όλες οι παράμετροι καθώς επίσης να γίνει άσκηση επί χάρτου με τα διάφορα εναλλακτικά σενάρια.

Ε. Σύνοψη

Θέλοντας να κάνουμε μια εκτίμηση για τον αντίκτυπο των αλλαγών στους εμπλεκόμενους φορείς, στις ΠΑΕ και στο ίδιο το Πρωτάθλημα, κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι τα οφέλη και οι επιπτώσεις από μια μείωση των ομάδων και αλλαγή στον τρόπο διεξαγωγής του Πρωταθλήματος θα πρέπει να διερευνηθούν αναλυτικά και σε βάθος χρόνου.

Σε μια πρώτη προσέγγιση και σύμφωνα με την ευρωπαϊκή εμπειρία από τα πρωταθλήματα που καθιέρωσαν πρόσφατα αλλαγές στη διοργάνωση των πρωταθλημάτων, οι αντιδράσεις στο ευρύ κοινό και στους εμπλεκόμενους φορείς από τις αλλαγές συνοψίζονται στις ακόλουθες:

- Αύξηση του ενδιαφέροντος λόγω του καινούργιου εγχειρήματος
- Αύξηση της ανταγωνιστικότητας του πρωταθλήματος φέρνει περισσότερο κόσμο στο γήπεδο
- Το αυξημένο ενδιαφέρον θα τονώσει τα νούμερα τηλεθέασης και τους συνδρομητές της συνδρομητικής τηλεόρασης
- Τόνωση του ενδιαφέροντος οδηγεί σε παράπλευρες ωφέλειες στη δημοτικότητα του ποδοσφαίρου με άμεσα ωφελημένες ΕΠΟ και Football League.
- Συζήτηση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης γύρω από τα νέα δεδομένα
- Υπομονή του κόσμου μέχρι να κριθούν οι αλλαγές σε βάθος χρόνου

Παράλληλα, λαμβάνοντας υπόψη την ευρωπαϊκή εμπειρία, οι αλλαγές ενδεχομένως να οδηγήσουν σε:

- Μείωση των ομάδων θα επιφέρει αύξηση των εσόδων των ΠΑΕ (τηλεοπτικά, solidarity payment UEFA κλπ.)
- Αύξηση του ενδιαφέροντος θα φέρει αύξηση των εισιτηρίων
- Μείωση των ομάδων θα οδηγήσει σε ανταγωνιστικότερο πρωτάθλημα με αποτέλεσμα περισσότερες ομάδες να κυνηγούν κάποιο στόχο
- Αύξηση των εσόδων θα οδηγήσει σε μεγαλύτερες επενδύσεις από τις ΠΑΕ
- Αύξηση των αγώνων θα οδηγήσει στη χρησιμοποίηση περισσότερων παικτών από τις ακαδημίες

ΣΤ. Προτάσεις για το θεσμικό πλαίσιο

i. Εισαγωγή

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, βασική προτεραιότητα θα πρέπει να είναι η προστασία και διαφύλαξη του ίδιου του αθλήματος από όσους συμμετέχουν σε αυτό με οποιαδήποτε ιδιότητα, καθώς και η προσπάθεια να δημιουργήσουμε ένα προϊόν το οποίο θα είναι ελκυστικό τόσο στον Έλληνα φίλαθλο, όσο και σ' αυτούς που θέλουν να προβληθούν μέσα από αυτό.

Προκειμένου να ικανοποιήσουμε αυτές τις προτεραιότητες, θα πρέπει να διαμορφωθεί το κατάλληλο θεσμικό και υποστηρικτικό πλαίσιο (κανονισμοί, αδειοδοτήσεις κ.ο.κ.) το οποίο θα συνοδεύει την οποιαδήποτε απόφαση, να προσδιοριστούν οι διαδικασίες προσαρμογής στη νέα πραγματικότητα και να τεθεί ένα ορθολογικό χρονοδιάγραμμα.

Το πιο σημαντικό βήμα για τη θωράκιση του θεσμικού πλαισίου είναι η σύνταξη νέων κανονισμών και διαδικασιών που θα αφορούν αποκλειστικά το Πρωτάθλημα της Super League και θα δίνουν έμφαση στην ανάπτυξη του Πρωταθλήματος, στην αναβάθμιση των υπηρεσιών, στη βελτίωση των συνθηκών για τους θεατές, στη βελτίωση της εικόνας του προϊόντος και στην προστασία του αθλήματος.

ii. Προϋποθέσεις συμμετοχής στο Πρωτάθλημα Super League

Για τις ομάδες που θα συμμετέχουν ή πρόκειται να συμμετάσχουν στο Πρωτάθλημα της Super League προτείνεται να θεσπιστούν κριτήρια στα οποία θα συμπεριλαμβάνονται τα ακόλουθα:

1. Οι ομάδες που συμμετέχουν στο Πρωτάθλημα της Super League, θα πρέπει πριν την έναρξη της αγωνιστικής περιόδου 2018/19 και συγκεκριμένα κατά το μήνα Μάιο, να προσκομίσουν στη διοργανώτρια τα εξής:
  - α) Λήψη άδειας από την Επιτροπή Αδειοδότησης της ΕΠΟ.
  - β) Λήψη άδειας από την Επιτροπή Επαγγελματικού Αθλητισμού.
  - γ) Υποβολή πραγματικού οικονομικού προϋπολογισμού που να φαίνεται ότι υπάρχει εγγύηση για τη βιωσιμότητα των ομάδων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ο προϋπολογισμός, θα πρέπει υποχρεωτικά, στο τμήμα των εξόδων, να μην υπερβαίνει το 130% των προϋπολογισμένων εσόδων. Εξαιρεση θα αποτελεί, η πρόβλεψη αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου. Τα παραπάνω στοιχεία θα είναι απολύτως εμπιστευτικά.

2. Οι ομάδες που θα προβιβάζονται στο Πρωτάθλημα της Super League, θα πρέπει πριν την έναρξη της αγωνιστικής περιόδου 2018/19 και συγκεκριμένα κατά το μήνα Ιούνιο, να προσκομίσουν στη διοργανώτρια τα εξής:

α) Λήψη άδειας από την Επιτροπή Αδειοδότησης της ΕΠΟ.

β) Λήψη άδειας από την Επιτροπή Επαγγελματικού Αθλητισμού.

γ) Υποβολή πραγματικού οικονομικού προϋπολογισμού, προς έγκριση. Ο οικονομικός προϋπολογισμός πρέπει να περιέχει πραγματικά στοιχεία και δεν θα έχει καμία σχέση με τον κατ' έτος υποβαλλόμενο στην ΕΕΑ, προϋπολογισμό.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ο προϋπολογισμός, θα πρέπει υποχρεωτικά, στο τμήμα των εξόδων, να μην υπερβαίνει το 120% των προϋπολογισμένων εσόδων. Τα παραπάνω στοιχεία θα είναι απολύτως εμπιστευτικά.

δ) Έγγραφο που θα πιστοποιείται ότι το γήπεδο που θα χρησιμοποιήσουν είναι ιδιόκτητο ή έχουν την αποκλειστική χρήση και θα πρέπει να είναι υποχρεωτικά χωρητικότητας τουλάχιστον 5.000 θεατών με σύγχρονες εγκαταστάσεις (αποδυτήρια, αγωνιστικός χώρος, ηλεκτροφωτισμό κ.ο.κ.).

ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΟΙ ΟΜΑΔΕΣ ΔΕΝ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΟ ΝΕΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΚΑΙ ΘΑ ΑΝΤΙΚΑΘΙΣΤΑΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΟΥ ΠΛΗΡΟΥΝ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΧΟΥΝ ΣΕΙΡΑ ΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ.

iii. **Επιπλέον κριτήρια**

Παράλληλα, προτείνεται να θεσπιστούν τα ακόλουθα κριτήρια για την ανάπτυξη του αθλήματος και την αύξηση της ελκυστικότητας του Πρωταθλήματος:

1. Αγωνιστικά κριτήρια που θα αφορούν στην ανάπτυξη του αθλήματος με την καθιέρωση Ελλήνων ποδοσφαιριστών στις ομάδες καθώς και την προώθηση νεαρών ποδοσφαιριστών από τις ακαδημίες. Επίσης, θα μπορούσε να σχεδιαστεί ένα πρόγραμμα αξιολόγησης των ακαδημιών το οποίο θα συμβάλλει στην ανάπτυξη των ακαδημιών και ενδεχομένως να αποτελέσει κριτήριο για την οικονομική ενίσχυση των ΠΑΕ

2. Κριτήρια χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων όπου θα πιστοποιείται ότι: α) το γήπεδο της Π.Α.Ε. είναι ιδιόκτητο ή έχει την αποκλειστική χρήση (δεν θα είναι επιτρεπτή η χρήση του γηπέδου από ομάδες κατώτερης κατηγορίας), β) η ποιότητα του αγωνιστικού χώρου καθώς και του ηλεκτροφωτισμού του γηπέδου πληροί της απαραίτητες προϋποθέσεις. Παράλληλα, θα υπάρχει αξιολόγηση των

εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούν οι ομάδες και για τα γήπεδα που δεν θα ικανοποιούν συγκεκριμένα κριτήρια θα απαγορεύεται η χρήση τους

3. Οικονομικά κριτήρια προκειμένου να διαφυλαχθεί η βιωσιμότητα των Π.Α.Ε. (κατάθεση προϋπολογισμών και ισολογισμών, έλεγχος οικονομικών καταστάσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα κλπ.)
4. Καθιέρωση στόχων στις ομάδες που συμμετέχουν ήδη στο Πρωτάθλημα (εισιτήρια, πληρότητα, σύνδεση με την τοπική κοινότητα κλπ.)

Με την καθιέρωση των παραπάνω κριτηρίων θα πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για τον έλεγχο της υλοποίησης αυτών καθώς και η συγκεκριμενοποίηση των ποινών σε περίπτωση μη ικανοποίησης κάποιου κριτηρίου.

iv. Πρόταση Νέου Θεσμικού Πλαισίου Διαιτησίας

Είναι γεγονός ότι ο σφικτός εναγκαλισμός της διαιτησίας από την Ε.Π.Ο., έχει δημιουργήσει πλείστα όσα προβλήματα καχυποψίας και συνθηκών μη ανεκτών στον Έλληνα φίλαθλο. Από την άλλη πλευρά είναι γεγονός ότι οι υπερεθνικές Ομοσπονδίες (FIFA - UEFA), θέλουν τη διαιτησία ελεγχόμενη από τις Ομοσπονδίες-μέλη της, με την καθιέρωση δε της συνθήκης διαιτησίας της UEFA, δεν επιτρέπονται μία σειρά από θέματα, τα οποία θα μπορούσαν εφαρμοζόμενα στην χώρα μας, να δημιουργήσουν περισσότερη και μεγαλύτερη εμπιστοσύνη, τόσο στα θεσμικά όργανα της διαιτησίας (ΚΕΔ), όσο και στα ίδια τα θεσμικά όργανα του ποδοσφαίρου.

Τελευταία επικρατεί μία διαχέουσα, μέσω του τύπου άποψη, ότι η FIFA, επιθυμεί να «κρατήσει» η ίδια, δια των εκπροσώπων της, τον έλεγχο των θεσμικών οργάνων της διαιτησίας, κάτι που πιστεύουμε ότι είναι στη σωστή κατεύθυνση και απαλλάσσει, μεγάλο μέρος της κοινής γνώμης, από τις καχυποψίες και την έλλειψη εμπιστοσύνης.

Όμως, κάποια στιγμή, αργά η γρήγορα, η FIFA, θα αποχωρήσει από την χώρα μας, αφού κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο, βρισκόμαστε σε ένα μεταβατικό στάδιο. Με τη λήξη, λοιπόν του μεταβατικού αυτού σταδίου, προτείνεται το εξής θεσμικό πλαίσιο για την ανάδειξη της Κεντρικής Επιτροπής Διαιτησίας της ΕΠΟ:

Η ΚΕΔ να είναι τριμελής επιτροπή και τα δύο (2) από τα τρία (3) μέλη της (ο Πρόεδρος και ένα μέλος) να εκλέγονται από το σύνολο των διαιτητών, βοηθών διαιτητών και παρατηρητών διαιτησίας Α΄ και Β΄ Εθνικής Κατηγορίας. Το τρίτο μέλος θα εκλέγεται από

το Δ.Σ. της Super League, με τα ανάλογα τυπικά προσόντα που πρέπει να διαθέτει. Τα ειδικότερα προσόντα των υποψηφίων, θα ορίζονται από τον ισχύοντα Κανονισμό Διαιτησίας της Ε.Π.Ο. Βεβαίως θα πρέπει να τεθούν και ασφαλιστικές δικλείδες στον τρόπο, με τον οποίο θα ασκούν τα καθήκοντα τους.

Με τον τρόπο αυτό, ικανοποιείται σε μέγιστο βαθμό, η ανάγκη να φύγει η Διαιτησία από τον εναγκαλισμό της Ε.Π.Ο.

Επίσης, προτείνεται, με ειδική άδεια που θα ζητηθεί από την FIFA και την UEFA, όπως δημοσιοποιούνται στην ιστοσελίδα της Ε.Π.Ο.:

Α. Την επόμενη ημέρα των αγώνων η βαθμολόγηση των διαιτητών και βοηθών από τους Παρατηρητές Διαιτησίας.

Β. Οι ποινές Διαιτητών και Βοηθών Διαιτητών, καθώς και των Παρατηρητών Διαιτησίας.

Πιστεύουμε ότι η δημοσιοποίηση των παραπάνω, θα συντελέσει ακόμη περισσότερο στην εμπέδωση της εμπιστοσύνης στα θεσμικά όργανα της Διαιτησίας και θα αποφεύγονται δηλώσεις και κρίσεις που δημιουργούν ακόμη μεγαλύτερη αναξιοπιστία στο χώρο.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το μέτρο λειτούργησε με επιτυχία κατά το παρελθόν.

v. Εκπροσώπηση στη Γενική Συνέλευση και την Εκτελεστική Επιτροπή της Ε.Π.Ο.

Είναι γεγονός ότι η υπάρχουσα κατάσταση, με την σύνθεση του σώματος της Γενικής Συνέλευσης της Ε.Π.Ο. καθώς και την σύνθεση της Εκτελεστικής Επιτροπής (Διοικητικό Συμβούλιο) αυτής, απέχει πολύ από το να θεωρηθεί ότι υπάρχει μία πραγματική εκπροσώπηση του επαγγελματικού ποδοσφαίρου, η οποία υποτυπωδώς μπορεί να θεωρηθεί σωστή. Αν δε αναλογιστεί κανείς ότι, το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού της Ε.Π.Ο., καλύπτεται σε ποσοστό άνω του 60% από το επαγγελματικό ποδόσφαιρο, τότε η εκπροσώπηση του επαγγελματικού ποδοσφαίρου που αγγίζει το 10% στη Γ.Σ. της Ομοσπονδίας και το 20% περίπου στην Εκτελεστική Επιτροπή, αντιλαμβάνεται και ο πιο καλόπιστος ότι δεν υπάρχει καμία απολύτως αντιστοίχιση.

Στα πλαίσια αυτά εκτιμούμε ότι θα πρέπει να αυξηθεί η εκπροσώπηση του επαγγελματικού ποδοσφαίρου τόσο στις Γενικές Συνελεύσεις της Ε.Π.Ο., όσο και στην Εκτελεστική Επιτροπή (Διοικητικό Συμβούλιο) αυτής.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η πρόταση μας για την νέα σύνθεση της Γενικής Συνέλευσης της Ε.Π.Ο., έχει ως εξής:

- A. Οι 54 Ενώσεις Ποδοσφαιρικών Σωματείων της χώρας, να έχουν από 2 ψήφους: Σύνολο ψήφων εκατόν οκτώ (108).
- B. Οι 16 Π.Α.Ε. της Super League να έχουν από 3 ψήφους: Σύνολο ψήφων σαράντα οκτώ (48)
- Γ. Η Super League να έχει μία (1) ψήφο
- Δ. Η Football League να έχει έξι (6) ψήφους.
- Ε. Ο Π.Σ.Α.Π. να έχει μία (1) ψήφο
- ΣΤ. Η Ομοσπονδία Προπονητών να έχει μία (1) ψήφο.

ΣΥΝΟΛΟ ΨΗΦΩΝ: 165(108+48+1+6+1+1) ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ 33% ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΨΗΦΩΝ

Στην περίπτωση μείωσης του αριθμού των Π.Α.Ε. της Super League από 16 σε 14, τότε οι ψήφοι για κάθε Π.Α.Ε., αυξάνονται από τρεις (3) σε τέσσερις (4), με αποτέλεσμα οι ψήφοι των Π.Α.Ε. να ανέρχονται συνολικά σε πενήντα έξι (56) και συνολικά οι ψήφοι διαμορφώνονται σε εκατόν εβδομήντα τρεις (173 (108+56+1+6+1+1)).

ΣΥΝΟΛΟ ΨΗΦΩΝ: 173 ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ 36% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΨΗΦΩΝ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πιστεύουμε ότι ο αριθμός των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ε.Π.Ο., είναι ιδιαίτερα μεγάλος, χωρίς να υφίσταται αντίστοιχα ιδιαίτερος λόγος για τον αυξημένο αριθμό των μελών.

Προτείνεται η μείωση του αριθμού των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής (Διοικητικό Συμβούλιο) από είκοσι ένα (21) μέλη σε δέκα πέντε (15).

Παράλληλα προτείνεται όπως **η Super League έχει 5 εκπροσώπους στην Ε.Ε. (Δ.Σ.) της Ε.Π.Ο., η Football League 1 και οι Ε.Π.Σ. 9.**

ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ ΣΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ Ε.Π.Ο. ΘΑ ΕΧΕΙ 6 ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ 40% ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι εκπρόσωποι της Super League θα εκφράζουν τις θέσεις του Συνεταιρισμού και όχι τις ατομικές τους.

Βεβαίως, για τη διαδικασία της διεξαγωγής των Πρωταθλημάτων θα υπάρχουν και άλλες εναλλακτικές προτάσεις που θα μπορούσαν να τεθούν υπό συζήτηση.